

Trong những năm gần đây khu vực kinh tế tư nhân đã được Đảng và Nhà nước thừa nhận là một bộ phận trong nền kinh tế nhiều thành phần ở nước ta. Vì vậy nhiều chính sách của Nhà nước đã được sửa đổi, bổ sung đó hỗ trợ và tạo điều kiện thuận lợi cho thành phần kinh tế này phát triển. Một trong những công cụ quan trọng đó Nhà nước quản lý, điều tiết và hỗ trợ cho các doanh nghiệp (DN) tư nhân là chính sách thuế. Trong thời gian qua chính sách thuế của Nhà nước đã nhiều lần được sửa đổi bổ sung theo hướng đơn giản, rõ ràng, giảm dần sự phân biệt giữa các thành phần kinh tế đó phù hợp với thông lệ quốc tế và tạo điều kiện cho kinh tế Việt Nam hội nhập với kinh tế thế giới.

Tuy nhiên tác động của chính sách thuế đến việc thúc đẩy đầu tư của các DN và tạo lập sự bình đẳng giữa các thành phần kinh tế trong thời gian qua vẫn còn có những hạn chế nhất định, cụ thể là:

1- Hệ thống chính sách thuế chưa bao quát được hết các đối tượng chịu thuế, đối tượng nộp thuế nên đôi khi chưa tạo được sự công bằng trong việc thu nộp thuế của các tổ chức, cá nhân và các DN. Còn có sự phân biệt nhất định giữa DN trong nước và DN có vốn đầu tư nước ngoài, giữa người Việt Nam và người nước ngoài trong thuế TNDN, thuế thu nhập cá nhân.

2- Nội dung một số sắc thuế vẫn còn nhiều phức tạp. Ví dụ: Thủ tục kê khai, khấu trừ, hoàn thuế, tính thuế GTGT vẫn còn có nhiều qui định phức tạp, chưa phù hợp với qui mô

Đổi mới chính sách thuế nhằm

KHUYẾN KHÍCH PHÁT TRIỂN DOANH NGHIỆP TƯ NHÂN

Ths: Hoàng Minh Châu

Trường Đại học Công đoàn

và trình độ quản lý của một bộ phận lớn các DN thuộc khu vực kinh tế tư nhân. Qui định về xác định chi phí hợp lý để tính thuế TNDN về cơ bản vẫn áp dụng các định mức qui định cho DNNN vì vậy phần nào hạn chế tính tự chủ trong sản xuất kinh doanh của các cơ sở kinh doanh tư nhân.. Thuế suất thuế TNDN còn cao nên ảnh hưởng nhất định đến khả năng tích luỹ, đầu tư của các DN nói chung và các DN kinh tế tư nhân nói riêng.

3- Một số chính sách thuế như thuế XNK, thuế TTĐB còn nặng về bảo hộ sản xuất trong nước. Các mặt hàng mới được sản xuất trong nước đều được bảo hộ bằng mức thuế nhập khẩu cao làm cho việc bảo hộ còn thiếu sự chọn lọc, thậm chí nhiều mặt hàng bảo hộ quá mức vi thế làm cho các DN

chưa chủ động sắp xếp lại sản xuất kinh doanh đổi mới công nghệ, nâng cao trình độ quản lý để tăng sức cạnh tranh của mình. Thuế nhập khẩu còn có quá nhiều mức thuế suất vì vậy gây khó khăn cho việc tra cứu áp thuế, nhiều trường hợp không có được sự thống nhất giữa hải quan và người nhập khẩu khi lựa chọn mã số tính thuế.

4- Công tác kiểm tra, xử lý các hành vi vi phạm về thuế chưa phù hợp với thực trạng nước ta. Chất

thuế, nợ đọng thuế còn khá phổ biến, vừa gây thất thu cho ngân sách vừa không đảm bảo công bằng xã hội. Thái độ và phong cách ứng xử của 1 số cán bộ thuế chưa tận tụy, công tâm, khách quan.

Đối với các DN thuộc khu vực kinh tế tư nhân: tình trạng trốn thuế, gian lận về thuế, nợ đọng thuế còn diễn ra ở nhiều địa phương.

Vì vậy để khắc phục những tồn tại và hạn chế nêu trên, góp phần thực hiện tốt nhiệm vụ phát triển kinh tế xã hội, thúc đẩy phát triển kinh tế tư nhân và thực hiện các cam kết quốc tế trong lĩnh vực thuế, thì chính sách thuế cần có sự sửa đổi bổ sung cho phù hợp với tình hình mới với một số giải pháp cụ thể như sau:

1- Sửa đổi và hoàn thiện nội dung của một số sắc thuế để các DN thuộc khu vực kinh tế tư nhân dễ dàng thực hiện:

Chính sách thuế nên đổi mới theo hướng giảm bớt và thu hẹp các mức thuế suất để vừa khuyến khích đầu tư, bảo hộ đúng hướng cho những ngành có lợi thế cạnh tranh và xuất khẩu, những ngành mang tính chất chiến lược, vừa đảm bảo phù hợp với các cam kết giảm thuế trong khuôn khổ của các hiệp định khu vực và quốc tế mà chúng đã và sẽ tham gia. Nhìn chung các DN hiện nay đều cho rằng mức thuế suất ở VN là cao so với một số nước trong khu vực. Thực tế cho thấy nếu mức thuế suất hợp lý sẽ tạo điều kiện thu được thuế còn thuế suất cao thì các cơ sở kinh doanh sẽ tìm mọi cách trốn thuế, gian lận thuế làm cho Nhà nước thất thu thuế và mất bình đẳng giữa các đối tượng nộp thuế. Vì vậy để

lượng kiểm tra còn hạn chế, chưa phát hiện và có biện pháp ngăn chặn kịp thời các hành vi gian lận trong việc tính thuế, kê khai thuế, hoàn thuế.Thêm vào đó, công tác quản lý thu nộp thuế chưa tốt dẫn đến một số DN lợi dụng kẽ hở để gian lận mức thuế suất nhất là các DN tư nhân vốn có ý thức chấp hành pháp luật chưa cao.

5- Việc tuyên truyền giáo dục, hướng dẫn giải thích chính sách thuế chưa thường xuyên, liên tục để nâng cao tính tuân thủ, tự nguyện, nâng cao trách nhiệm pháp luật về thuế. Nhận thức xã hội về thuế còn thấp, đại bộ phận người dân chưa hiểu rõ bản chất tốt đẹp và lợi ích của thuế nên chưa lên án mạnh mẽ các hành vi gian lận, trốn thuế. Vì thế tình trạng gian lận thuế, trốn

Thuế Nhà Nước

phát triển mạnh mẽ hơn nữa khu vực kinh tế tư nhân thì một số sắc thuế chủ yếu cần phải sửa đổi theo hướng sau đây:

Về thuế GTGT: nên giảm thuế suất thuế GTGT cho một số ngành hàng cần khuyến khích phát triển và cho những DN tư nhân đang gặp khó khăn trong quá trình chuyển đổi cơ chế. Nên thu hẹp các mức thuế suất chuyển một số đối tượng không chịu thuế sang đối tượng chịu thuế GTGT để đảm bảo công bằng về nghĩa vụ thuế và bù đắp nguồn thu thuế nhập khẩu bị cắt giảm khi thực hiện các cam kết quốc tế.

Ngoài ra, theo qui định hiện nay các cơ sở kinh doanh đang áp dụng tính thuế GTGT theo 2 phương pháp: trực tiếp và khấu trừ. Tuy nhiên việc thực hiện tính thuế theo 2 phương pháp còn gây nhiều khó khăn cho người nộp thuế, hạn chế sự trao đổi mua bán giữa 2 đối tượng tính thuế khác nhau. Các cơ sở kinh doanh tư nhân chủ yếu nộp thuế theo phương pháp trực tiếp nên rất khó khăn khi mua bán trao đổi hàng hoá với các cơ sở kinh doanh nộp thuế theo phương pháp khấu trừ. Vì vậy hướng sửa đổi là nên thống nhất áp dụng 1 phương pháp tính thuế khấu trừ để vừa thuận tiện cho cả người nộp thuế và cơ quan thuế, tạo điều kiện cho việc tính thuế, khấu trừ thuế được liên hoàn, phù hợp với thông lệ quốc tế nhằm đẩy mạnh việc mua bán có hoá đơn chứng từ, nâng cao tính minh bạch trong hoạt động tài chính của các cơ sở kinh doanh. Tuy nhiên để thực hiện được việc này Nhà nước cũng nên xem xét qui định ngưỡng doanh thu phải chịu thuế GTGT.

Thủ tục kê khai, khấu trừ, hoàn thuế GTGT cần

phải được sửa đổi cho đơn giản, nhanh gọn hơn, phù hợp với trình độ của một bộ phận lớn các DN thuộc kinh tế tư nhân.

- Về thuế xuất, nhập khẩu: hiện nay có rất nhiều mức thuế nhập khẩu vì vậy gây khó khăn cho cả đối tượng nộp thuế và cơ quan thuế nên đối với thuế nhập khẩu thì cần phải thu gọn số lượng các mức thuế suất một cách hợp lý để đảm bảo thuận tiện cho việc tra cứu áp

luỹ, đầu tư phát triển sxkd, nâng cao khả năng cạnh tranh.

+ Các khoản chi phí hợp lý được tính trừ vào thu nhập chịu thuế của các cơ sở kinh doanh cần phải xem xét, điều chỉnh lại cho phù hợp hơn với đặc điểm hoạt động kinh doanh của các DN thuộc kinh tế tư nhân.

2- Hoàn thiện công tác quản lý thuế của cơ quan thuế chức năng:

Bên cạnh việc hoàn thiện chính sách thuế thì

...Trong thời gian tới nên hạ thấp thuế suất thuế TNDN từ 28% như hiện nay xuống còn 25% để tạo điều kiện thuận lợi và khuyến khích các DN nói chung và DN thuộc khu vực kinh tế tư nhân nói riêng tăng tích luỹ, đầu tư phát triển sxkd, nâng cao khả năng cạnh tranh...

dụng, nhằm bảo hộ ở mức hợp lý để khuyến khích phát triển sản xuất trong nước, bảo hộ những ngành có lợi thế cạnh tranh phục vụ cho xuất khẩu, những ngành non trẻ cần ưu tiên.

- Về thuế TNDN: do năng suất, hiệu quả và mức tích luỹ của nền kinh tế nước ta còn thấp so với các nước trong khu vực và trên thế giới, qui mô DN còn nhỏ, công nghệ lạc hậu vì vậy để các DN phát triển bền vững thì mức thuế suất thuế TNDN cần duy trì một cách hợp lý và ổn định, lâu dài, áp dụng một mức thuế suất cho cả khu vực trong nước và nước ngoài. Trong thời gian tới nên hạ thấp thuế suất thuế TNDN từ 28% như hiện nay xuống còn 25% để tạo điều kiện thuận lợi và khuyến khích các DN nói chung và DN thuộc khu vực kinh tế tư nhân nói riêng tăng tích

việc đổi mới công tác quản lý thuế cũng có tác dụng nhất định trong việc hỗ trợ phát triển các DN thuộc khu vực kinh tế tư nhân. Công tác quản lý thuế cần phải được đổi mới một cách toàn diện cả về phương pháp quản lý, thủ tục hành chính, bộ máy tổ chức, đội ngũ cán bộ.... với các nội dung chủ yếu là:

- Hiện đại hoá công tác quản lý thuế, nâng cao hiệu quả của công tác quản lý, kiểm soát được tất cả các đối tượng chịu thuế, đổi tượng nộp thuế, hạn chế thất thu ở mức thấp nhất, đảm bảo thu đúng đủ, kịp thời. áp dụng công nghệ thông tin vào tất cả các khâu quản lý thuế từ việc đăng ký, cấp mã số, theo dõi số liệu kê khai, kiểm tra tờ khai, đổi chiếu hoá đơn đến nộp thuế, quyết toán thuế để công tác thu thuế được nhanh

gọn, chính xác, mang tính chuyên nghiệp cao

- Đề cao nghĩa vụ của người nộp thuế trong việc tự tính, tự khai, tự nộp thuế và tự chịu trách nhiệm trước pháp luật

- Hiện đại hoá công tác thanh tra, kiểm tra về thuế, giám sát tốt việc tuân thủ pháp luật về thuế, chống thất thu thuế, ngăn chặn và răn đe các hành vi chây ì nộp thuế, trốn thuế và chiếm đoạt tiền thuế.

- Xây dựng các qui trình thủ tục quản lý thuế đơn giản và đáp ứng đầy đủ các yêu cầu của công tác quản lý thuế, thực hiện nguyên tắc "một cửa" trong việc giải quyết các công việc về thuế.

- Xây dựng đội ngũ cán bộ thuế chuyên sâu theo yêu cầu quản lý thuế hiện đại, thành thạo, ứng dụng công nghệ tin học vào các khâu quản lý thuế, có ý thức tổ chức kỷ luật và trách nhiệm pháp luật cao, có phẩm chất đạo đức tốt.

3- Đa dạng hoá các hình thức tuyên truyền phối hợp với các cơ quan có liên quan như: dài, báo, phát thanh truyền hình phổ biến các chính sách thuế đến cộng đồng. Thường xuyên tìm hiểu nhu cầu của các DN thuộc khu vực kinh tế tư nhân để có phương pháp hỗ trợ phù hợp với từng ngành nghề kinh doanh, tính chất đặc thù của từng DN...

4- Để việc đổi mới chính sách thuế của Nhà nước có hiệu quả thì cũng cần phải có sự phối hợp tốt của các DN tư nhân với cơ quan thuế. Bản thân các DN cũng phải phấn đấu nâng cao hiệu quả kinh doanh, nâng cao ý thức trách nhiệm trước pháp luật, thực hiện cơ chế minh bạch công khai về tài chính, chấp hành tốt các qui định của Luật thuế ■

